https://gospodarkainnowacje.pl GOSPODARKA I INNOWACJE

LABORATORIUM WIEDZY Artur Borcuch

Volume: 36 | 2023
Economy and Innovation
ISSN: 2545-0573

For more information contact: editor@gospodarkainnowacje.pl

OYBEK IJODI—YOSHLAR UCHUN MAHORAT MAKTABI

Nuraliyeva Shoxistaxon

Farg `ona Davlat Universiteti o'qituvchisi

A R T I C L E I N F O.

Kalit so`zlar: milliylik, tarixiy jarayon, mafkuraviy tazyiqlar, adabiy siyosat, o'zligini anglash, insonparvarlik g'oyalari, geografik roman, obraz, qatag'on jabrdiydasi.

Annotatsiya

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganligining 24 yilligiga bag'ishlangan marosimdagi ma'ruzalarida "Biz ta'lim va tarbiya tizimining barcha bo'g'inlarining faoliyatini bugungi zamon talablari asosida takomillashtirishni o`zimizning birinchi darajali vazifiamiz deb bilamiz", deya ta'kidlaganlar. Yuqoridagi fikrlar, albatta, adabiyot ta'limiga ham tegishlidir.

http://www.gospodarkainnowacje.pl/ © 2023 LWAB.

Avvalo, mustaqillikka erishilgan dastlabki yillarda ma'naviy, adabiy, diniy qadriyatlarimizni tiklash va bizni har tomonlama yetuk inson kamolotiga yo'naltirish davlat siyosatiga, siyosat darajasiga ko'tarildi. Buning ortidan biz yoshlar uchun adabiy merosimiz namoyondalari ijodini yangicha qarashlar asosida o'rganish va fikrlar yuritish imkonini berdi va badiiy adabiyotda milliylik ming yillik tarixiy ijodiy an'analar umuminsoniy qadriyatlar, erkin fikr yuritish tamoyillari tiklandi. Badiiy adabiyot sinfiylik, partiyaviylik, kommunistik mafkuraviylik kabi aqidalar hukmronligi illatlaridan ozod bo'ldi.

Mamlakat o'z hayotini Vatanga, xalqqa, millatga bag'ishlangan o'zbek milliy madaniyat va adabiyot arboblarining ulkan xizmatlarini yuqori baholadi. Ijodiy faoliyatda mustaqillikni asrab-avaylash, demokratik davlat va har tomonlama barkamol avlodni tarbiyalash, yurtdoshlarimiz ongida milliy istiqlol g'oyalarini shakllantirish kabi masalalar bosh mavzu sifatida o'rin egallagan Oybek hayotida so'z yuritamiz.

Oybek asarlarida tarixiy jarayon qonuniyatlarini yaxshi bilgan holda, tarixga xalq mafaatlari nuqtayi nazardan yondashuvchi yirik olim sifatida namoyon bo'ldi. Yuqoridagi fikrga qo'shimcha tarzda Oybek ozgina bo'lsa-da, kuchini dramaturgiyada ham sinab ko'rgan. Oybek adabiy faoliyatining muhim qismini adabiyotshunoslikka oid tadqiqot va maqolalar tashkil etadi. Bu maqolalarning katta bir qismi Alisher Navoiy yashagan davr shoir hayoti va ijodini o'rganishga bag'ishlangan bo'lib, ular keyinchalik Oybekning "Navoiy Gulshani" maqolalar to'plamini tashkil etdi. Uzoqdan qaraganda, "Navoiy" romanida ulug' shoirning tarjimai holi batafsil yoritilgan tuyuladi. Chindan ham romanda 1494-yilning bahoridan 1501-yilning qish fasligacha bo'lgan. 32 yillik voqealar yozilgan. "Navoiy" romani mafkuraviy tazyiqlar, adabiy siyosatga aylangan davrda yaratrilgan asardir. Romanda hayot sinovlarini matonat bilan yengib o'zligini anglagan qahramonlar holati jonli tasvirlanadi. Yozuvchi romanda bo'lib o'tayotgan voqealar asosida qahramonlar xarakterini jonli ko'rsatib berishga erishgan. Ulug' mutaffakkir Alisher Navoiy dono maslahatlari bilan shohga to'g'ri yo'l-yo'riq ko'rsatish bilan birga amaliy faoliyatda insonparvarlik g'oyalarini amalga oshirgan. Oybek "Navoiy" romanida ulug' mutaffakkir xarakterining shu jihatlarini mahorat bilan tasvirlay olgan.

Copyright © 2023 All rights reserved International Journal for Gospodarka i Innowacje This work licensed under a Creative Commons Attribution 4.0

“Navoiy” tarixiy geografik roman janrining nodir namunasi hisoblanadi. “Navoiy” romanida XV asr hayoti uchun tipik bo’lgan xilma-xil voqea hodisalar aks ettirgan, rang-barang obrazlar yaratilgan.

Oybekning “Qutlug’ qon”, “Navoiy” asarlarida o’tmish hayoti tasvirlangan bo’lsa, “Oltin vodiydan shabbodalar” (1950), “Quyosh qoraymish” (1959) romanlarida zamonaviy voqelik aks etgan.

Romanlarida Oybek katta mahorat bilan ishlagan. Asarda Oybek Navoiy obrazi orqali chinakam vatanparvarlikni ko’rsatib bergan.

Oybek zamonaviy shoir, tarjimon, tarixchi olim, o’zbek she’riyatining asoschisi, qatag’on jabrdiydasi edi.

So’z yakunida shuni aytmoqchimiziki, Oybek o’zinining ibratli hayoti va intilishlari sermahsul va samarali ijodiy merosi bilan adabiyotimiz nufuzini jahon miqyoslariga ko’tarishga katta hissa qo’shgan. Oybekning hayoti va ijodi yosh kitobxonlarga mahorat maktabi bo’lib xizmat qilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sh.Mirziyoyev. “Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash—yurt taraqqiyoti va farovonligining garovi”. “Xalq so’zi”, 2016.
2. Hozirgi zamon o’zbek adabiyoti tarixi. Toshkent, O’zbekiston—2019-y.
3. Shamsuddinov. “O’zbekiston tarixi”. Toshkent, “Akademnashr—2019-y.
4. Nuraliyeva, S. (2023). USE OF WORDS IN OYBEK ‘S SKILL OF ARTISTS. *International Bulletin of Applied Science and Technology*, *3*(5), 18-22.
5. Dildora, N. Social AK psychological characteristics of families on the verge of divorce 2021. *Special Issue on Engineering Technologies and Management C-3889-3897*.
6. Абдилоев, Ш. О. (2023). ЎЗБЕК, РУС, ТОЖИК ВА НЕМИС ТИЛЛАРИДАГИ ЗООНИМ ФРАЗЕОЛОГИК БИРЛИКЛАРНИНГ ЎХШАШ ВА ФАРҚЛИ ХУСУСИЯТЛАРИ. *IQRO JURNALI*, *3*(1), 156-159.
7. Musinovna, S. H., & Mirxamidovna, M. G. (2022). Paremiological Units in Uzbek, English and Russian. *International Journal of Formal Education*, *1*(10), 18-21.
8. Sotvaldieva, K., Mirzayeva, D., & Odilov, M. (2023, May). THE RELATIONSHIP BETWEEN AFFIRMATION AND NEGATION. In *International Conference on Education and Social Science* (Vol. 1, No. 1, pp. 156-158).
9. Sotvaldieva, K., & Odilov, M. (2022). LINGUISTIC UNITS EXPRESSING NEGATION IN DIFFERENT SYSTEMIC LANGUAGES. *Eurasian Journal of Academic Research*, *2*(13), 544-548.
10. Kholmatova, E., & Sotvaldieva, K. (2023, April). THE PLACE AND SIGNIFICANCE OF ADJECTIVE WORDS USED IN THE FIELD OF EDUCATION. In *Academic International Conference on Multi-Disciplinary Studies and Education* (Vol. 1, No. 4, pp. 21-23).
11. qizi Usmonova, U. H., & Sotvaldieva, K. M. (2023). A COMPARATIVE ANALYSIS OF UZBEK AND ENGLISH SOMATIC PROVERBS. *GOLDEN BRAIN*, *1*(13), 238-242
12. Murotova, D. (2022). TURLI TIZIMLI TILLARDA UZR SO’RASHNI IFODALOVCHI FONETIK, LEKSIK VA MORFOLOGIK TIL VOSITALARI. *Science and innovation*, *1*(B8), 260-262.
13. Абдилоев, Ш. О. (2023). ФРАЗЕОЛОГИК БИРЛИКЛАР—ХАЛҚ ҲАЁТИНИНГ ИНЪИКОСИ. *PEDAGOGIK ISLOHOTLAR VA ULARNING YECHIMLARI*, *1*(2), 157-159.
14. Habibiloyevna, M. D. (2021). The Semantic Analysis of Slang in The Movie “School”. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, *3*, 83-85.

Copyright © 2023 All rights reserved International Journal for Gospodarka i Innowacje This work licensed under a Creative Commons Attribution 4.0

15. Madazizova, D. X. (2021). Some Linguistic Pecularities Of Slang. *Scientific progress*, *2*(7), 1277-1278.
16. Xabibiloyevna, D. M. (2022). VARIOUS SCIENTIFIC APPROACHES TO ‘SLANG’. *American Journal of Interdisciplinary Research and Development*, *10*, 303-305.
17. Madazizova, D. H. (2016). Качества, необходимые успешному преподавателю иностранного языка. *Ученый XXI века*, (5-1 (18)), 28-29.
18. Абдилоев, Ш. О. (2023). АЙРИМ УЙ ҲАЙВОНЛАРИ БИЛАН БОҒЛИҚ БЎЛГАН ФРАЗЕОЛОГИК БИРЛИКЛАРНИНГ ТУРЛИ ХАЛҚЛАРДА МАЪНО ИФОДАЛАНИШИ. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, *3*(5), 122-128.
19. Azimbayevna, D. G. A., & Vohidovna, X. X. (2022). THE MAIN PROBLEMS IN THE TRANSLATION OF MEDICAL TERMS. *Eurasian Journal of Academic Research*, *2*(2), 427-432.
20. Vokhidovna, K. K. (2022). Use of Regional Materials in the Process of Teaching a Foreign Language. *Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture*, *3*(11), 115-120.
21. Azimbayevna, D. G., Qizi, G. J. Z., & Vohidovna, X. X. (2021). Peculiarities Of Translating Medical Terms. *Texas Journal of Medical Science*, *2*, 6-9.
22. Vokhidovna, K. K. (2022). PSYCHOLINGUISTIC FOUNDATIONS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING METHODS. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, *2*(11), 397-402.
23. Oxonjonovich, A. S. (2023). Peculiarities of Semantics of Phraseological Units with Zoonyms. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, *17*, 98-102.
24. Oxonjonovich, A. S. (2022). GERMAN PHRASEOLOGICAL UNITS WITH A ZOONYM COMPONENT. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, *2*(11), 239-244.
25. угли Мухаммаджонов, С. Т. (2022). ПОНЯТИЕ" РЕБЕНОК" И ИХ СРЕДСТВА В СОВРЕМЕННОЙ ЛИНГВИСТИКЕ. *PEDAGOGS jurnali*, *23*(1), 196-199.
26. Salohiddin, M. (2022). EUROPEAN LITERATURE AND ITS FORMATION. *Confrencea*, *4*(4), 34-36.
27. Умаржонова, Г. М., & Абдиллоев, Ш. О. (2022). НЕМИС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА “HAND”-“ҚЎЛ” КОМПОНЕНТЛИ СОМАТИК ФРАЗЕОЛОГИЗМЛАРНИНГ СТРУКТУР-ГРАММАТИК ТАҲЛИЛИ. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, *2*(10), 226-231.
28. Aziz, A., & Shavkat, A. (2022). Symbol of the Paris of Inspiration. *International Journal of Formal Education*, *1*(11), 17-20.
29. Oxojonovich, A. S. (2022). On the General Associative Aspects of Allegoric Symbols. *Spanish Journal of Innovation and Integrity*, *6*, 424-428.
30. Oxojonovich, A. S., & Usmoilovich, A. Y. (2022). About the Problems of Language Teaching to Little Children. *International Journal of Culture and Modernity*, *14*, 30-34.
31. Abdiloyev, S. O. (2022). Nemis tili darslarida frazeologizmlardan foydalanishning innovatsion usullari. *Архив научных исследований*, *2*(1).
32. Aziz, A., & Shavkat, A. (2022). Aristocrats Sympathetic to Heine. *International Journal of Formal Education*, *1*(10), 40-43.

Copyright © 2023 All rights reserved International Journal for Gospodarka i Innowacje This work licensed under a Creative Commons Attribution 4.0